

2016-01-29

VLL 2176-2015

2015-10-26

REV 42:3-2015

Landstingets revisorer

Vård av barn och unga med psykisk ohälsa i södra Lappland

Landstingets revisorer har i skrivelse den 26 oktober 2015 överlämnat missivet och rapporten "Granskning av vård för barn och unga med psykisk ohälsa i södra Lappland" (07-2015) till landstingsstyrelsen för yttrande.

Revisionen rekommenderar landstingsstyrelsen att formulera tydligare krav och målsättningar för primärvårdens uppdrag som första linjens vård av barn och unga med psykisk ohälsa samt att säkerställa hälsocentralernas förmåga för uppdraget. Vidare bör, enligt revisionen, hälsocentralerna även vara med och utveckla en samverkan med sjukhuskliniker i södra Lappland. Landstingsstyrelsen anses också behöva utveckla uppföljningen av hur primärvården fungerar som första linje.

Landstingsstyrelsen har tagit del av revisionens granskningsrapport och missiv och önskar nedan kommentera rekommendationerna.

Tydligare krav och målsättningar för primärvårdens uppdrag som första linjens vård av barn och unga med psykisk ohälsa

I Hälsovalets uppdrag framgår att respektive hälsocentral bär det primära ansvaret d.v.s. är första linjen för bedömning och behandling av psykisk ohälsa för alla åldersgrupper. Vårdgivaren ska särskilt beakta barn och unga med psykisk ohälsa. Det formuleras också tydligt att hälsocentralen har ansvar för att ta del av och följa de av Västerbottens läns landsting beslutade vårdprogram, vårdpraxis, behandlingslinjer, riktlinjer och rutiner som rör den vård och behandling som ingår i basuppdraget. Landstingsstyrelsen anser att denna form av styrning är på övergripande nivå. En mer detaljerad styrning kring arbetssätt anses av landstingsstyrelsen ligga inom linjechefernas ansvarsområde.

Landstingsstyrelsen beslutade att införa remisskrav till Bup från och med den 1 april 2014, vilket tydliggjorde behovet av att se över gränsdragningen mellan primärvårdens och Bup:s ansvar. En kartläggning har resulterat i en förtydligad dokumenterad ansvarsfördelning. Arbetet med att implementera den beslutade ansvarsfördelningen har pågått under 2015 och kommer att fortsätta 2016. Utbildningar har riktats till primärvården i de olika länsdelarna och samverkansmöten med Bup är inplanerade under början av året.

2016-01-29

Utveckla samverkan med sjukhuskliniker

Landstingsstyrelsen håller med revisionen om att samverkan i södra Lappland är väsentlig för att kunna tillhandahålla en trygg och säker vård. Hälsocentraler i södra Lappland samverkar med sjukhuskliniker i olika omfattning. I revisionsrapporten tar man fasta på den lokala överenskommelse som finns mellan landstinget och Lycksele kommun där det finns en utarbetad struktur för samverkan och där rutiner arbetas fram mellan primärvård, skola, socialtjänst och Bup. Samtal på politisk- och tjänstemannanivå har under senare delen av 2015 inletts med syfte att stärka samverkan mellan övriga kommuner i södra Lappland och landstinget. Gemensamma utmaningar i de respektive kommunerna ligger till grund för ett gemensamt inriktnings- och måldokument som håller på att tas fram. Det är av yttersta vikt att hitta naturliga mötesplatser för högsta ledningen i de respektive organisationerna.

Den beslutade ansvarsfördelningen mellan primärvård och Bup reglerar vem som ska göra vad, vilka kompetenser som krävs och hur de ska samverka. Implementering av ansvarsfördelningen är viktigt utifrån fortsatt samverkan.

Revisorerna anser att landstingsstyrelsen borde vara delaktig i överenskommelser på politisk nivå som handlar om primärvård. Enligt "Reglemente för Nämnd för folkhälsa och primärvård i Umeåregionen, i södra Lappland och i Skellefteå och Norsjö" har nämnden för folkhälsa och primärvård bemyndigats att träffa samverkansöverenskommelser med externa parter inom nämndernas ansvarsområde. Det finns ändå anledning att beakta revisionens kritik om att landstingsstyrelsen framöver bör vara delaktig i och informerad om dessa enligt nämndens ansvar att samverka med landstingsstyrelsen.

Säkerställ tillräcklig förmåga hos hälsocentralerna för uppdraget att utgöra första linjens vård av barn och unga med psykisk ohälsa

I Hälsoval Västerbotten "Uppdrag och regler" framgår det att "sjuksköterska som är verksam inom området psykisk ohälsa ska ha adekvat påbyggnadsutbildning för uppgiften". Vidare står det att "Vårdgivaren ska inneha kompetens inom fysioterapi, arbetsterapi samt beteendevetenskaplig kompetens, företrädesvis socionom/psykolog/psykoterapeut eller motsvarande med adekvat påbyggnadsutbildning för att förebygga och behandla psykisk ohälsa samt för rehabiliteringsprocessen". Denna styrning avseende kompetens anser landstingsstyrelsen vara på en övergripande och tillräcklig nivå. Bedömning av förmåga hos respektive yrkesgrupp ligger inom respektive linjeförvaltningsansvarsområde.

Förutom nämnda kompetenser finns det fler yrkesgrupper som är viktiga i mottagandet och vård av barn och unga med psykisk ohälsa. Läkare, sjuksköterskor med vidareutbildning och arbetsterapeuter finns vid samtliga hälsocentraler i länet och har kompetens att förebygga och behandla psykisk ohälsa inom ramen för första linjen. Den beslutade ansvarsfördelningen mellan primärvård och Bup reglerar vem som ska göra vad, vilka kompetenser som krävs och hur de ska samverka. Utvärdering av nya arbetssätt utifrån ansvarsfördelningen mellan första linjen och Bup bör delges landstingsstyrelsen när det gått lämplig tid efter införande för att belysa eventuella kompetensutvecklingsbehov.

2016-01-29

Utveckla uppföljningen

Inom ramen för uppföljning av Hälsoval, inkluderat både landstingsdrivna och privata hälsocentraler med offentlig ersättning, följer landstingsstyrelsen arbetet med vård av barn med psykisk ohälsa. Varje hälsocentral/sjukstuga ska vid årsredovisningen inlämna en rapport för planerat eller pågående arbete för vård av barn med psykisk ohälsa. Landstingsstyrelsen får därefter en sammanfattande sammanställning i samband med årsredovisningen av Hälsoval Västerbotten.

I Hälsovalets uppföljningsplan följs indikatorn procentuell förändring av ungas besök hos psykologer och kuratorer. Revisionen är kritisk till att landstingsstyrelsen begränsar sin uppföljning till att endast följa denna indikator. Landstingsstyrelsen har som avsikt att fortsätta följa utvecklingen av indikatorn då den för länet speglar hur tillgången på dessa yrkeskategorier ser ut.

Säkerställ att uppdragen blir återrapporterade

Landstingsstyrelsen tar till sig kritiken gällande återrapportering av uppdrag. Utvärdering av arbetet med tidig upptäckt av barn och unga med psykisk ohälsa samt utvärdering av nya arbetssätt utifrån ansvarsfördelningen mellan första linjen och Bup bör delges landstingsstyrelsen när det gått lämplig tid efter införande.

VÄSTERBOTTENS LÄNS LANDSTING
Landstingsstyrelsen

Peter Olofsson
Ordförande

Anders Sylvan
Landstingsdirektör